

Motion till riksdagen 2009/10:Kr227

av **Désirée Pethrus Engström (kd)**

Resurscentrum för fred och global utveckling

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ”Resurscentrum 1814” för fred och global utveckling.

Motivering

År 1814 är det år Sverige senast hade stridsberedda trupper på främmande mark utan internationellt uppdrag. I internationella sammanhang uppfattas 200 år av fred som något fullständigt unikt. Särskilt i konfliktområden kan detta ge människor en strimma av hopp: att fred också ska kunna bli möjligt i deras eget land, i deras egen region. Utmaningen för Sverige – sett ur nationellt perspektiv – är hur Sverige tillsammans med andra länder ska skapa ytterligare 200 år av fred efter 2014, och möta hot mot säkerheten i globaliserings-, klimatkonflikternas tid.

Sveriges fredshistoria visar att det framför allt är det civila samhällets idéburna organisationer, inte minst kvinnor och kvinnoorganisationer, som haft en avgörande betydelse för att Sverige år 2014 förhoppningsvis ska kunna fira 200 år av fred. Sverige kan och bör också utnyttja 200 år av fred som en ”exportvara” och visa hur den varit möjlig. Sedan det kalla krigets slut 1989 äger de flesta konflikter rum inom stater, inte mellan stater. De två traditionella metoderna, diplomati och militär intervention, är därför otillräckliga i dagens värld. Ett samarbete mellan ett stort antal organisationer, näringsliv och myndigheter skapar däremot förutsättningar att förebygga och möta säkerhetshot med icke-militära medel i närområdet såväl som i världens konfliktområden.

År 2006 efterlyste FN:s dåvarande generalsekreterare, Kofi Annan, lokala och nationella resurser för förebyggande arbete (”local and national capacities for prevention”): ”Om vi ska kunna förbättra effekterna av våra insatser och

Fel! Okänt namn på

behandla grundorsakerna till konflikter, så måste styrkan i det förebyggande arbetet förflyttas – som det verkligen har påbörjats – från reaktiva externa interventioner med begränsad och i slutändan ytlig påverkan till internt drivna initiativ med syftet att utveckla lokala och nationella resurser för förebyggande arbete. Det här arbetssättet främjar inhemska, självbärande infrastrukturer för fred. Dess syfte är att utveckla en kapacitet i samhällen att lösa tvister i internt accepterade former, som innefattar en vittomfattande konstellation av aktörer inom regeringen och det civila samhället” (Progress report on the prevention of armed conflict, A/60/891).

Sveriges freds- och utvecklingspolitik under 2000-talet

Sveriges riksdag beslöt redan 2001 ”att tonvikten i arbetet bör ligga på de två första stegen i en konflikthanteringsprocess ... Utmaningen för det internationella samfundet i det konfliktförebyggande arbetet är att bidra till att konflikterna hanteras så att våldsanvändning och mänskligt lidande kan undvikas. Konfliktförebyggande syftar enligt utskottets mening till att på ett konstruktivt sätt kanalisera konflikter, i betydelsen samhällsmotsättningar, genom fredliga procedurer och strukturer och förhindra att de tar sig väpnade uttryck. Här bör även, enligt utskottets mening, de största ansträngningarna göras” (En säkerhetsordning för 2000-talet, 2000/01 UU4).

Sverige ska alltså ”lägga tonvikten på” och satsa ”de största ansträngningarna” på att förhindra att konflikter tar sig väpnade uttryck. Sverige ska också enligt riksdagen 2001 fortsätta att vara i fronten i arbetet för att förebygga väpnad konflikt: ”Den roll Sverige kan och bör ta på sig, tillsammans med andra likasinnade, är att vara konstruktivt pådrivande för att ett konfliktförebyggande perspektiv successivt skall genomsyra politiken.”

Sveriges utvecklingspolitik (enligt bl.a. Sveriges politik för global utveckling, 2003/04:UU3) ska ”omfatta alla relevanta politikområden”.

Resurscentrum 1814

I enlighet med FN:s generalförsamling, FN:s generalsekreterares förslag och svensk freds- och utvecklingspolitik bör Sverige satsa på en uppbyggnad av lokala och nationella resurser för förebyggande arbete med syftet att utbilda och utrusta de lokala aktörerna – det civila samhällets organisationer, myndigheter, näringsliv, medier – så att de kan bidra till en demokratisk, hållbar och fredlig utveckling.

Jubileet 2014 är en anledning att både tacksamt minnas och fira vår fredshistoria och samtidigt manifesteras viljan att kraftfullt och kreativt bidra till en rimligare värld. Resurscentrum 1814, så som det här skisseras, kan bli en resurs för både människors strävanden efter en fredskultur lokalt och för arbetet med att förebygga väpnade konflikter – lokalt, nationellt och internationellt. Det kan ge erfarenheter och inspiration till liknande initiativ i andra länder.

Fel! Okänt namn på

Centrets övergripande syfte är att bidra till att många olika aktörer får en förståelse för vår tids möjligheter att förebygga våld och väpnade konflikter och en vilja att medverka till arbetet *mot* våld och krig och *för* icke-våld och fred i sin närmaste omgivning, nationellt och internationellt. Centret bör innefatta flera olika verksamhetsdelar såsom ett framtidsinriktat museum med bibliotek, arkiv, utställningar och seminarier och vara en mötesplats för olika former av dialog, exempelvis religionsdialog. Resurscentret ska särskilt inrikta sig på barn och ungdomar och utöva dragningskraft på skolklasser från Sverige och andra delar av världen. Det bör därför ligga på en central plats i Stockholm, lätt tillgängligt för olika målgrupper, t.ex. också utländska besökare i riksdagen, hos myndigheter och näringsliv, på konferenser samt turister.

Sverige har särskilda förutsättningar att skapa en nationell och global resurs för fred och säkerhet. Resurscentrets olika verksamhetsdelar kan ha olika organisations- och ägarformer och ha olika finansieringsformer. Mobilisering, planering, finansiering och uppbyggnad av Resurscentrum 1814 bör ske i ett brett och förtroendefullt samarbete mellan berörda myndigheter, det civila samhällets organisationer och näringslivet. Sveriges regering bör ta ett kraftfullt initiativ för att detta ska komma till stånd.

Stockholm den 1 oktober 2009

Désirée Pethrus Engström (kd)